

MØTE

i EØS-utvalet

torsdag den 20. oktober kl. 16.15

Møtet blei leidd av leiaren i utanrikskomiteen, *Olav Akselsen*.

Til stades var:

Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Morten Høglund, Anne Margrethe Larsen, Jon Lilletun, Marit Nybakk, Erna Solberg, Anette Trettebergstuen og Ågot Valle.

Av medlemmene i Regjeringa var utanriksminister Jonas Gahr Støre til stades.

Følgjande embetsmenn fekk tilgjenge til møtet: Ekspedisjonssjef Oda Sletnes, Utanriksdepartementet, avdelingsdirektør Siri Sletner, Utanriksdepartementet og underdirektør Else Underdal, Utanriksdepartementet.

Vidare var Christian Syse, komiteens faste sekretær, til stades.

D a g s o r d e n :

1. Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 21. oktober 2005. Se vedlagte brev fra Utanriksdepartementet, datert 13. oktober d.å., med oversikt over de relevante rettsaktene.
2. Eventuelt.

Leiaren: Då vil eg ønskja velkommen til det første møtet i EØS-utvalet i denne stortingsperioden. Som de sikkert er kjende med, er dette eit litt amputert EØS-utval i og med at dei resterande delane ennå ikkje er formelt valde. Så førebels er medlemmene i EØS-utvalet dei same som medlemmene i utanrikskomiteen.

Eg vil først gje ordet til utanriksministeren. – Ver så god.

Utanriksminister Jonas Gahr Støre: Først vil jeg si at jeg setter pris på anledningen til å møte utenrikskomiteen så raskt etter at jeg har

fått tiltredelsen. Regjeringen legger vekt på samarbeid og nær kontakt med Stortinget. Vi ønsker god dialog, ikke minst med opposisjonen. Det skal jeg gjøre mitt for å bidra til.

Vår ambisjon er en mest mulig åpen debatt om saker i tilknytning til viktige spørsmål innenfor EØS-avtalen og samarbeidet med EU. Vi er tjent med en økt debatt om våre forbindelser i og vår rolle i Europa der både organisasjonene, presse/media, ungdom, næringsliv og myndigheter på lokalt og regionalt nivå deltar. Viktige forslag skal selvfølgelig sendes på høring før de behandles i Stortinget, og vi ønsker også raskt å styrke informasjonsarbeidet både ved vår EU-delegasjon i Brussel og i Utenriksdepartementet. Jeg kan nevne at jeg ble gjort oppmerksom på at EU-delegasjonen har 5 000 besøk i året, og jeg tror vi trenger å styrke kapasiteten, slik at de kan spille den viktige rollen som et brohode inn til alle dem som kommer til Brussel.

Vi bygger samarbeidet med EU på EØS-avtalen, og denne regjeringen vil ikke søke om medlemskap i EU. Det hindrer oss ikke i å føre en aktiv Europa-politikk. Vi er tjent med en utvikling av felles regler og standarder for virksomhet i det europeiske markedet som berører hele samfunnet, enten det gjelder norske bedrifter, interesseorganisasjoner, studenter, forskere eller andre aktører.

Det er også i vår interesse å følge opp gode miljøinitiativ og ta i bruk det beste i EUs miljølovgivning. Det forslaget ligger også inne i noen av rettsaktene. Vi både vil og skal delta der Norge har kunnskap og erfaring å bidra med. For å nevne et konkret eksempel: I disse dager trapper EU opp, som vi alle kan se i mediene, innsatsen mot fugleinfluensa etter at viruset også er kommet til Europa. EU har bedt om bistand og ekspertise, og vi har nå funnet at vi kan stille til disposisjon en norsk spesialist fra Veterinærinstituttet, en spesialist i epidemiologi som kan settes inn i arbeidet for å bekjempe influensaen. Vi vil også bidra med ekspertise på andre områder som er viktig for Norge.

Så ønsker vi et tett, åpent og konstruktivt samarbeid med EU gjennom EØS-avtalen og vil bruke de muligheter avtalen gir for å videreutvikle dette samarbeidet. Men vi er også rede til å vise handlekraft dersom viktige norske interesser står på spill. Norge skal være synlig, og det skal merkes når vi arbeider for å ivareta norske interesser. Vår beste mulighet til å påvirke beslutninger er å legge til rette for at norske interesser kan hevdes mer effektivt og tidlig nok, slik at en har mulighet til å påvirke EUs beslutninger. Derfor vil vi bl.a. vurdere den måten vi har organisert og systematisert arbeidet med EØS-relevante saker, slik at Norges posisjon kan styrkes.

I denne komiteen er det mye kunnskap, og jeg ser frem til en dialog med Stortinget om dette, også om hvordan dere ser at vi kan bidra til å bruke EØS-utvalget på best mulig måte. Hvis vi kan bidra til det, til forbedringer for dere, vil vi gjøre det vi kan. Det vil være naturlig å

komme tilbake til dette etter at vi har foretatt en nærmere gjennomgang av organiseringen av EØS-saker.

Avslutningsvis vil jeg nevne at vi har den 9. og 10. november et såkalt pakkemøte med EFTAs overvåkingsorgan, ESA, i Oslo. I år er det ellefte gang vi arrangerer et slikt møte for å drøfte ulike problemstillinger knyttet til gjennomføringen av EØS-regelverket i norsk rett. Som vanlig ønsker ESA å gjennomgå en lang rekke saker med berørte norske myndigheter, og det er selvfølgelig i vår interesse at saker ESA arbeider med, blir best mulig opplyst. Disse årlige møtene gir en god anledning til uformelle samtaler og til å fremme norske synspunkter overfor ESA.

Så finner det 24. EØS-rådsmøtet sted i Brussel 21. november. EØS-rådet er det eneste formelle samarbeidsorganet på ministernivå innenfor EØS-samarbeidet. EØS-rådet er ansvarlig for å vurdere hvordan avtalen samlet sett utvikler seg. Møter i EØS-rådet avholdes to ganger i året, og forrige møte fant sted i Luxemburg i juni i år.

Møtet i EØS-rådet er todelt, en formell del og en uformell politisk dialog. Møtet er derfor også en anledning for å drøfte utenrikspolitiske saker med representanter for kommisjonen og formannskapet.

Det er vår vurdering tidlig i gjerningen at EØS-samarbeidet fungerer godt og tjener norske interesser, men det ligger en stor utfordring i å informere våre motparter på EU-siden om hvilke rettigheter EØS-avtalen faktisk gir oss i det indre marked.

Så vil jeg også legge til at jeg som utenriksminister skal møte min britiske kollega til uken som en del av den politiske kontakten vi har med EU-formannskapet, fordi jeg inngår i Hans Majestet Kongens delegasjon under statsbesøket til Storbritannia.

Leiaren: Takk skal du ha.

Me merkar oss invitasjonen frå utanriksministeren til å gå gjennom måten me jobbar med EØS-spørsmål på, og reknar med at det er noko me vil koma tilbake til på eit seinare møte, kanskje med konkrete innspel frå Regjeringa si side.

S a k n r . 1

Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 21. oktober 2005.

Leiaren: Er det nokon som ønskjer å kommentera rettsaktene?

Erna Solberg (H): Jeg håper også at vi kan få en skikkelig dialog om posisjoner som inntas, både før man gjør direktiver og annet gjeldende for norsk lovgivning, og før man har inntatt dem. Men det er også viktig på noen vitale saker å være tidlig ute i dialog med Stortinget. Den saken som kanskje har vært den mest omdiskuterte EØS-saken i løpet av de siste årene, har vært den differensierte arbeidsgiveravgiften. Der pågår det nå to forskjellige ting. Det ene er oppfølgingen av det vedtaket Stortinget fattet om å søke å få godkjent en særskilt ordning for ikke-konkurransutsatt næringsliv når det gjelder differensiert arbeidsgiveravgift.

Det andre gjelder det statstøtteregulverket som for øyeblikket er under utarbeidelse, og som jo gjør at vi i løpet av relativt kort tid etter at statsstøtteregulverket er vedtatt i EU, skal fremme og lage et nytt kart for statsstøtteregulverk i Norge. Den tidligere regjeringen hadde lagt opp til at man skulle redegjøre for Stortinget for hvordan man over jul skulle legge opp dette arbeidet når rammeregulverket i EU var godkjent. Jeg må bare uttrykke interesse for at man følger det, og at man har nær kontakt, fordi dette er et område som har stor betydning for en del, særlig for norsk distriktpolitikk.

Hvilke valg som gjøres, har stor betydning. Hver gang en regjering har gjort valg – og det vil jeg bare si som et råd – har det fra andre politiske partier vært en betydelig interesse for å mistenkeliggjøre valgene. Dette gjelder uansett hvilken regjering som har sittet og gjort endringer. Jeg håper derfor at det vil være en åpen og tidlig dialog om hvordan man forholder seg til begge disse to sakene.

Når det gjelder den første saken, som etter hvert kanskje kan synes overflødig fordi man kan få gjeninnført en mer generell ordning med differensiert arbeidsgiveravgift, er spørsmålet: På hvilken måte vil Regjeringen håndtere at det faktisk internt i ESA er en sak på høring om et annet regelverk? Selv om høringen har en negativ innstilling fra ESA, er det tross alt en sak som den tidligere regjeringen har brukt tid på og argumentert for overfor ESA.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre: Jeg merker meg det Erna Solberg sier. Jeg er helt enig i at vi skal gjøre det vi kan for å komme i dialog tidlig.

Det er jo mye teknikk i dette EØS-opplegget, men det er også noen politisk tunge saker, ikke minst gjelder det den differensierte

arbeidsgiveravgiften, hvor jeg forstår at utviklingen i EU, med det regelverket du sikter til, faktisk kanskje åpner for en visjon om at man kan gjeninnføre noe av det vi måtte avvikle. Det er jo et slags paradoks i forhold til hva som ble fremholdt av norske myndigheter, at dette var en god ordning. Så måtte vi endre, og så får vi kanskje mulighet til å gjøre noe med det igjen. Men vi vil ligge veldig tett på det og ha nær kontakt med Stortinget.

Jeg merket meg også det du sa om de to prosessene.

Erna Solberg (H): Jeg tror samtidig at det er viktig at man er offensiv offentlig, for det er ingen tvil om at det ble gjort forsøk i valgkampen som vi når har lagt bak oss, på å gi forhåpninger om at den differensierte arbeidsgiveravgiften kan gjeninnføres for større områder enn det noen gang har vært mulighet for, innenfor det regelverket som vi nå heldigvis har fått utvidet. Det er en utfordring å kommunisere det når det kommer.

Dette er mer å oppfatte som et godt råd. Jeg har listen over alle leserbrevene fra noen av den nåværende regjerings representanter, som har skapt betydelige forventninger på dette området, som er helt urealistisk å få gjennomslag for.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre: Den nåværende regjering har som intensjon å ta imot råd fra alle. Da merker jeg meg også dette.

Jeg vil også si at noe av den utviklingen man har sett i regelverket, og tenkningen fra EUs side, faktisk åpner for spørsmålet om andre deler av Norge enn vi det vi var vant til, kan innbefattes, så som de nordlige deler av Nord-Trøndelag og også deler av Sør-Norge. Vi er tett på dette og vil holde Stortinget løpende orientert.

Leiaren: Fleire har ikkje bede om ordet til punkt 1 på dagsordenen.

Sak nr. 2

Eventuelt

Leiaren: Ingen har bede om ordet til eventuelt.

Møtet slutt kl. 16.30.